

DEDIČSKÉ KONANIE

Pri citlivejších defoch je vzhľadom na tému potrebné s úlohami pracovať opatrne. Je vhodné, aby sa vyučujúci poradil s triednym učiteľom o vhodnosti resp. nevhodnosti tejto témy.

Úloha je zameraná na čítanie s porozumením.

Pred riešením je potrebné so žiakmi ujasniť si podmienky (dedilo sa zo zákona, nebol zanechaný závet, dediči neuzavreli dohodu o rozdelení dedičstva) a význam niektorých pojmov:

- Je potrebné uistiť sa, či je všetkým zrejмый pojem poručiťel.
- Manželom sa v citovanom texte § 473, ods. 1 myslí manžel alebo manželka. Z hľadiska jazyka je takéto použitie slova manžel nesprávne. Upresnenie významu (manžel = manžel alebo manželka) je uvedené vo výklade zákona. Na tomto príklade môžeme upozorniť na dôležitosť presného vyjadrovania v zákonoch a nielen v nich. Učiteľ môže žiakov na tento problém a jeho objasnenie naviesť nasledujúcou úlohou, ktorú zadá ešte pred úlohou 1:

Sused Karol si myslí, že v prípade smrti pána Jána Donovala by jeho manželka Mária Donovalová nič nezdedila, lebo v zákone sa žiadna manželka nespomína. Má sused Karol pravdu?

- Treba rozlišovať medzi hodnotou majetku a hodnotou dedičstva. V prípade úmrtia jedného z manželov sa predmetom dedičstva stáva len časť ich spoločného majetku. Majetok, ktorí manželia nadobudli počas manželstva, patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (BSM). Keď jeden z manželov zomrie, musí sa na začiatku dedičského konania urobiť vysporiadanie BSM. Dediči sa dohodnú s pozostalým z manželov, čo patrí do dedičstva po poručiťelovi a čo pozostalému manželovi. Keď sa má za to, že obaja manželia sa rovnakým dielom pričínili o nadobudnutú majetku patriaceho do BSM, tak je vysporiadanie nasledujúce: polovica sa stáva predmetom dedičstva, polovica zostáva pozostalému manželovi. V úlohách 1 a 2 predpokladáme, že nastala práve táto situácia, teda dedičstvo je polovica z majetku. V úlohách 3 a 4 je dedičstvom celý majetok.
- V prvej skupine (§ 473) sa o dedičstvo delia rovnakým dielom manžel poručiťela a deti. Manžel môže zdediť v tejto skupine najviac jednu polovicu. V druhej skupine (§ 474) dedí manžel poručiťela najmenej polovicu dedičstva. Ak teda okrem manžela neexistuje iný dedič v tejto skupine, manžel dedí celé dedičstvo. Ak existujú iní dedičia, manžel dedí polovicu dedičstva a zvyšok sa delí rovnakým dielom medzi zvyšných dedičov.

Poznamenajme ešte, že pri výpočte čistej hodnoty dedičstva sa odpočítavajú aj náklady na pohreb. Pre zjednodušenie to v našich úlohách nebudeme brať do úvahy.

V praxi sa dáva prednosť dohode dedičov o rozdelení dedičstva. Keď dediči takúto dohodu neuzavrú (a neexistuje závet), pristúpi sa k určeniu podielov podľa zákona.

Ak žiakov téma zaujme, je možné zadať nasledovnú úlohu: Vymyslíte detektívnu zápletku na tému dedičstvo zo zákona.

1. Mária Donovalová: 10 500 €, dcéra Eva: 10 500 €, syn Martin 10 500 €, vnučka Kristína: 0 €.

Hodnota spoločného majetku je 63 000 €. Pozostalému manželovi (v tomto prípade manželke) z bezpodielového vlastníctva patrí polovica spoločného majetku, teda 31 500 €. Dedí sa druhá polovica majetku, teda dedičstvo je 31 500 €. Každý z pozostalých dedí tretinu majetku, nakoľko dedia manželka a dve deti. Vnučka nededí žiadnu časť. Preto jedna časť dedičstva má hodnotu $31\,500/3 = 10\,500$ €.

2. Kamila: 7 875 €, Kamilina matka: 0 €.

Kamila zdedí štvrtinu majetku určeného na dedenie, pretože sa dedičstvo 31 500 € bude deliť medzi manželku Máriu Donovalovú a tri deti (Eva, Martin, Kamila). Tým sa samozrejme zmení aj veľkosť dedičských podielov ostatných dedičov z riešenia úlohy 1 Kamilina matka nezdedí nič, nakoľko už nebola v manželskom vzťahu s Jánom Donovalom.

3. Na dedenie zo zákona majú nárok jeho družka **Gabriela Modrá**, brat **Dušan Sojka** a sestra **Miroslava Sojková**, a to podľa **paragrafu 475** Občianskeho zákonníka. Martin Sojka nemal manželku a jeho rodičia nededia, pretože nežijú. Žijú však jeho súrodenci. Preto sa na túto situáciu vzťahuje paragraf 475.

4. Pani Modrá zdedila 21 600 €.

Pani Modrá má nárok na rovnako veľkú časť dedičstva ako Martinova sestra Miroslava a Martinov brat Dušan.

5.

	áno/nie	vysvetlenie
Mária Chovancová	áno	podľa § 473 dedí v prvej skupine aj manželka poručiťa
Marek Kokavec	nie	podľa § 473 dedia iba poručiťove deti a manželka poručiťa
Anna Kokavcová	áno	podľa § 473 dedia poručiťove deti a manželka poručiťa
Jozef Kokavec	nie	dedil by, iba ak by nededila jeho matka Anna
Adriana Kokavcová	nie	dedila by, iba ak by nededila jej matka Anna
Milan Kokavec	nie	dedil by, iba ak by nededila jeho matka Anna
Irena Chovancová	nie	podľa § 473 dedia iba poručiťove deti a manželka poručiťa
Lucia Chovancová	áno	podľa § 473, ods. 2 Ak nededí niektoré dieťa, nadobúdajú jeho dedičský podiel rovnakým dielom jeho deti. Keďže Ondrej nededí, dedia jeho deti.
Eduard Chovanec	áno	podľa § 473, ods. 2 Ak nededí niektoré dieťa, nadobúdajú jeho dedičský podiel rovnakým dielom jeho deti. Keďže Ondrej nededí, dedia jeho deti.

6.

Mária Chovancová	5 955 €	Jozef Kokavec	0 €	Irena Chovancová	0 €
Marek Kokavec	0 €	Adriana Kokavcová	0 €	Lucia Chovancová	2 977,50 €
Anna Kokavcová	5 955 €	Milan Kokavec	0 €	Eduard Chovanec	2 977,50 €

Celková hodnota majetku je

$$26\,000 + 6\,500 + 3\,230 = 35\,730 \text{ €}.$$

Pozostalej manželke z bezpodielového vlastníctva patrí polovica spoločného majetku, teda 17 865 €.

Druhá polovica majetku v hodnote 17 865 € bude predmetom dedičského konania. Táto časť sa podľa § 473, ods. (1) rozdelí na tri rovnaké diely:

$$17\,865 : 3 = 5\,955 \text{ €}.$$

Jeden diel zdedí manželka Mária, druhý dcéra Anna a tretí diel si podľa § 473, ods. (2) rozdelia na rovnaké časti vnúčatá Lucia a Eduard.